

**SUOSITUKSET
HALLITUSOHJELMAAN
2019–2023**

Pako^{Suomen}**aisapu**

SUOMEN PAKOLAISAPU

Suomen Pakolaisapu on vuonna 1965 perustettu pakolaisuuden, kehitysyhteistyön ja kotoutumisen asiantuntija. Olemme uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö sekä YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n virallinen edustaja pakolaisasioiden tiedotuksessa Suomessa.

Tärkein tehtävämme on edistää pakolaisten perusoikeuksia sekä tukea pakolaisia ja siirtolaisia pääsemään aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi Suomessa ja maailmalla. Kohdemaamme ulkomailla ovat Uganda, Myanmar, Liberia ja Turkki.

Ulkomaan työssämme vähennämme köyhyyttä koulutuksella ja tuemme pakolaisten sekä paluumuuttajien omavaraisuutta ja uskoa tulevaisuuteen. Tarjoamme konflikteista kärsineille pakolaisille ja paluumuuttajille käytännöllistä lukutaito- ja kieliopetusta sekä ammatti- ja pienyrittäjyyskoulutusta. Tuemme erityisesti nuorten ja naisten aktiivista yhteiskunnallista toimijuutta.

Kotimaassa teemme töitä Suomeen tulleiden ja maassa jo pidempään asuneiden maahanmuuttajien kotoutumiseksi lähiyhteisöihin ja yhteiskuntaan. Tarjoamme tukea sekä pakolaisia vastaanottaville kunnille että yksittäisille henkilöille ja yhteisöille, autamme nuoria aikuisia ja perheitä palvelujärjestelmän ja arjen haasteissa, edistämme hyviä väestösuhteita sekä kannustamme niin maahan muuttaneita kuin kantasuomalaisia aktiiviseen kansalaisuuteen.

Autamme aina mielellämme päättäjiä ja muita vaikuttajia pakolaisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

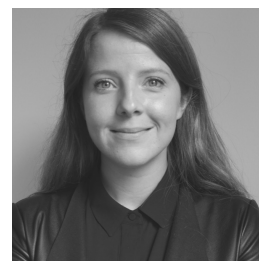

ANNU LEHTINEN

Toiminnanjohtaja

044 719 1771

annu.lehtinen@pakolaisapu.fi

IDA SCHAUMAN

Asiantuntija

040 560 0772

ida.schauman@pakolaisapu.fi

MUUTOSTA TARVITAAN

KEHITYSYHTEISTYÖ

Ulkoministeriön teettämän tutkimuksen (7/2018) mukaan kehitysyhteistyön kannatus on korkeimmillaan kymmeneen vuoteen: lähes 90 prosenttia suomalaisista pitää kehitysyhteistyötä tärkeänä. Kansalaisten mielestä Suomella olisi ylivoimaisesti eniten annettavaa kehitysmaille koulutuksen ja osaamisen vahvistamisessa. Alhaista koulutustasoa pidettiin myös yhtenä suurimmista syistä köyhyyteen ja alikehitykseen.

PAKOLAISPOLITIikka

Vaikka maahanmuutto jakaa edelleen mielipiteitä, yhä useampi suomalainen haluaa Suomeen lisää maahanmuuttajia ja yhä harvempi vastustaa maahanmuuttoa. TNS-groupin tekemän mielipidemittauksen (12/2017) mukaan miltei puolet suomalaisista, 47 prosenttia, halusi Suomeen lisää maahanmuuttajia. Se on 11 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2010, jolloin näin ajatteli 36 prosenttia suomalaisista.

KOTOUTUMINEN

Euroopan perusoikeusviraston (FRA) laajan kyselytutkimuksen (12/2017) mukaan Suomi on yksi Euroopan syrjivimmistä maista. Kyselyyn vastanneista 60 prosenttia oli kokenut syrjintää viimeisen 5 vuoden aikana, kun muualla Euroopassa vastaava luku oli keskimäärin 39 prosenttia. OECD-raportin (9/2018) mukaan pakolaisten kielikoulutuksen tulokset ovat jääneet heikoiksi ja maahanmuuttajanaisten työttömyys on erityisen korkealla tasolla.

MAAILMAN PAKOLAISTILANNE NUMEROINA

68,5 miljoonaa

25,5 miljoonaa

40 miljoonaa

3,1 miljoonaa

kotiseudultaan siirtymään joutunutta
pakolaista

kotimaansa sisällä siirtymään joutunutta
turvapaikanhakijaa

440 000

ihmistä pakenee joka päivä

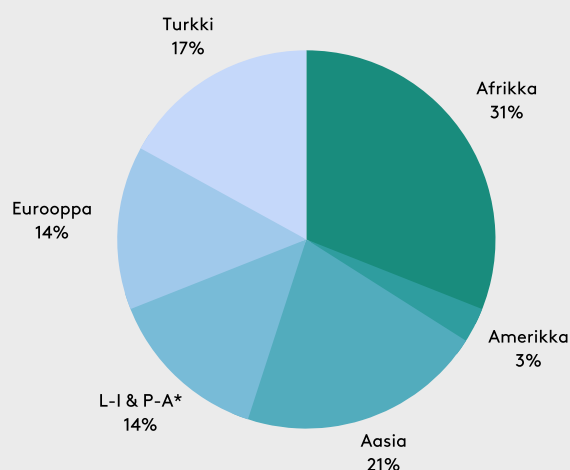
85 %

maailman paenneista on kehitysmaissa

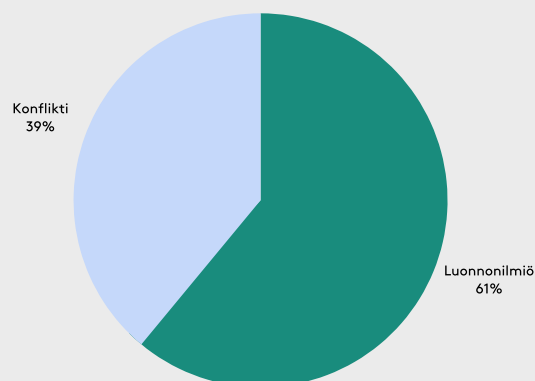
57 %

maailman pakolaisista on kotoisin
kolmesta maasta: Syyriasta, Afganistanista
ja Etelä-Sudanista

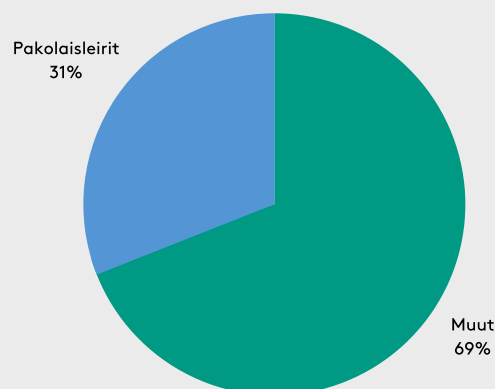
Missä pakolaiset ovat?

Syyt kotimaan sisällä siirtymiseen

Missä pakolaiset asuvat?

*Lähi-Itä ja Pohjois-Afrikka

Noin puolet pakolaisista
on naisia. He ovat hyvin
haavoittuvassa asemassa,
sillä he ovat erityisen
alttiita väkivallalle ja
ihmiskaupalle.

KEHITYSYHTEISTYÖLLÄ PUUTUTAAN KONFLIKTIEN JUURISYIHIN

Kehitysyhteistyö vähentää köyhyyttä, luo toimeentulomahdollisuuksia kohdemaissa ja edistää kestäväää kehitystä. Kehitysyhteistyöllä voidaan puuttua pakolaisuuden juurisyihin, sillä hauraiden maiden vahvistaminen ehkäisee konfliktien syntymistä. Suomen Pakolaisapu ja suomalaiset kansalaisjärjestöt tukevat kehittyvissä maissa erityisesti yhteiskunnan haavoittuvimpia väestöryhmiä.

Maailmassa on tällä hetkellä noin 750 miljoonaa lukutaidotonta aikuista. Etenkin lukutaidottomat pakolaiset ovat haavoittuvassa asemassa ja riippuvaisia muiden avusta. Konfliktialueiden nuoret ovat saattaneet jäädä kokonaan ilman koulutusta ja vaarana on, että maailmassa on pian kokonaisia sukupolvia, joilta puuttuu keskeisiä työelämässä ja yhteiskuntien rakentamisessa tarvittavia perustaitoja. Koulutus on tehokas keino kasvattaa yhteiskuntien resilienssiä sekä auttaa ihmisiä kotoutumaan, sillä se lisää toimeentulomahdollisuuksia, tiedonsaantia ja osallistumista. Aikuiskoulutuksella voidaan tukea myös lasten koulunkäyntiä ja vahvistaa vanhempien kykyä huolehtia perheestä.

Viime vuosina Suomen kehityspolitiikkaan on tehty suuria muutoksia ja kehitysyhteistyöstä on leikattu ennennäkemättömällä tavalla. Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahat ovat vuosien 2015 ja 2018 välillä pudonneet yli 30 prosenttia. Tämä on suurin muutos Suomen kehityspolitiikassa sitten 1990-luvun lamavuosien.

Suomi on kansainvälisten sopimusten kautta sitoutunut nostamaan kehitysyhteistyömäärärahansa 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta. Kehitysyhteistyön leikkaukset rampauttavat Suomen kykyä puuttua globaaleihin ongelmiin niiden syntysijoilla. Kun kehitysyhteistyöstä viimeksi leikattiin yhtä dramaattisesti kuin vuonna 2015, kesti rahoituksen kurominen edes leikkauksia edeltävälle tasolle yli 20 vuotta. Tämän välttämiseksi Pakolaisapu esittää, että hallitus laatii konkreettisen suunnitelman ja aikataulun kehitysyhteistyömäärärahojen nostamiseksi 0,7 prosenttiin ja sitoutuu sen toimeenpanoon.

PAKOLAISAVUN SUOSITUKSET

Suomen tulisi nostaa kehitysyhteistyöosuutensa 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta, ja noston aikataulusta on julkaistava konkreettinen suunnitelma.

Suomen tulisi nostaa kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen tuki vuoden 2015 tasolle.

Kansalaisjärjestöjen merkitys suomalaisessa kehitysyhteistyössä ja kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntien kehityksessä on huomioitava, ja sille on taattava riittävä tuki.

Suomen tulisi kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti ohjata vähintään 0,2 prosenttia bruttokansantuotteesta vähiten kehittyneille maille.

Suomi on koulutusosaamisen kärkimaa, minkä vuoksi koulutus tulisi nostaa yhdeksi Suomen kehityspolitiikan kärkiteemaksi.

Aikuisten ja nuorten koulukseen konfliktialueilla tulisi panostaa. Tällä tuettaisiin tehokkaasti pakolaisten toimeentuloa, ehkäistäisiin konflikteja sekä edistettäisiin myös lasten koulunkäyntiä.

Suomen koulutukseen suuntaama kehitysyhteistyön rahoitus tulisi nostaa 100 miljoonaan euroon per vuosi. Määrä on vaihdellut 30 miljoonan ja 55 miljoonan välillä viimeisen 10 vuoden aikana.

"Hauraiden maiden vahvistaminen ehkäisee konfliktien syntymistä ja tukee kestävä kehitystä"

OIKEUDENMUKAINEN JA LUOTETTAVA PAKOLAISPOLITIikka

Turvapaikan hakeminen on ihmisoikeus, mutta tämä oikeus ei tällä hetkellä kaikkien kohdalla toteudu. Pakolaisapu tekee työtä sen eteen, että pakolaispolitiikka on luotettavaa, oikeudenmukaista ja inhimillistä.

Pakolaisten ahdinko on saavuttanut maailmassa ennennäkemättömät mittasuhteet. Paenneista 85 prosenttia elää maailman köyhimmissä maissa. Samaan aikaan moni maa pyrkii pikemminkin estämään pakolaisten tulon kuin auttamaan mahdollisimman monia.

Hallitus julkisti joulukuussa 2015 turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman, joka johti sekä lainsäädäntö- että käytäntömuutoksiin. Tehdyt ratkaisut ovat johtaneet siihen, että Suomen turvapaikkakäytännöistä on tullut Euroopan tiukimpia. Muutos ei johdu yhdestä yksittäisestä päätöksestä vaan lukuisista valinnoista, joita sekä poliittiset päättäjät että viranomaiset ovat tehneet.

Turvapaikkamenettelyn tarkoitus on turvata, että hakijoiden joukosta tunnistetaan ne, joilla on tarve kansainväliseen suojeluun. Kielteisetkin turvapaikkapäätökset ja niitä seuraavat palautukset kuuluvat turvapaikkajärjestelmään. Linjausten ja lakimuutosten vuoksi on kuitenkin suuri riski, että käännytettävien joukossa on kansainvälistä suojelua tarvitsevia henkilöitä. Turvapaikkamenettelyyn liittyvien mahdollisten väärinkäytösten estäminen ei saa johtaa kaikkein heikommassa asemassa ja todellisen turvapaikan tarpeessa olevien oikeuksien rikkomiseen.

PAKOLAISAVUN SUOSITUKSET

Suomen tulisi varmistaa turvapaikkaprosessin luotettavuus.

Suomen tulisi edistää pysyvien vastuunjakomekanismien luomista EU:n turvapaikkapolitiikassa.

Suomen tulisi lopettaa palautukset vaarallisiin maihin.

Suomen tulisi korottaa pakolaiskiintiötä vähintään 2 000:een.

Perheenyhdistämisen pitäisi olla mahdollista, ja tulorajat tulisi poistaa kansainvälistä suojelua saaneilta ihmisiltä.

Suomen tulisi tarkistaa, että viranomaisten linjaukset keskeisimpien lähtömaiden tilanteesta ja sisäisen paon mahdollisuudesta ovat linjassa YK:n pakolaisjärjestön suositusten kanssa.

Turvapaikanhakijoilla tulisi olla oikeus oikeusapuun koko turvapaikkaprosessin ajan.

Suomen tulisi palauttaa tilapäiset oleskeluluvat paperittomuuden ehkäisemiseksi.

Suomen tulisi varmistaa, että lapsen etu arvoidaan huolellisesti turvapaikkaprosessissa.

"Pakolaisten
ahdinko on saavuttanut
ennennäkemättömät
mittasuhteet"

YKSILÖLLINEN JA TULOKSELLINEN KOTOUTUMINEN

Kotoutuminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja alkuvaiheen panostusta. Toimiva kotouttaminen vaatii yhteistyötä eri sektorien kesken eikä se ole vain yksittäisten toimijoiden vastuulla.

Kotoutumislain mukaan kaikilla maahanmuuttajilla on yhtäläiset oikeudet alkukartoitukseen ja kotouttamistoimenpiteisiin. Käytännössä kotouttamisjärjestelmää käyttävät tänä päivänä kuitenkin lähinnä pakolaiset ja työttömät työnhakijat. Työmarkkinoiden ulkopuolella olevat ryhmät, kuten lapsia kotona hoitavat maahanmuuttajanaiset, jäävät usein täysin yhteiskunnan ulkopuolelle.

Kotouttamiskoulutus on yksi keskeisimmistä kotouttamistoimenpiteistä. Tällä hetkellä ihmisten eri elämäntilanteita ja osaamistasoja ei kuitenkaan oteta riittävästi huomioon kielenopetuksessa. Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on kielenoppimisen lisäksi tutustuttaa ja kiinnittää maahanmuuttajat suomalaiseen yhteiskuntaan. Yhteiskuntaopetusta annetaan maahan muuttaneille pääasiassa suomen kielellä, vaikka heidän kielitaitonsa on usein vielä riittämätön tarvittavan ymmärryksen saavuttamiseksi.

Monessa Euroopan maassa vastaavaa yhteiskuntaopetusta annetaan mahdollisuuksien mukaan omakielisenä tai kielellä, jonka osallistuja hallitsee hyvin. Omakielinen yhteiskuntaorientaatio vahvistaisi maahanmuuttajien ymmärrystä niin suomalaisesta yhteiskunnasta kuin omista oikeuksista ja velvoitteista.

Maahanmuuttajan koulutuspolku on työllisyyden kannalta tärkeä. Koulutettujen maahanmuuttajien pääsyä työmarkkinoille hidastavat merkittävästi ongelmat osaamisen tunnistamisessa ja aiemmin hankitun osaamisen hyväksilukemisessa. Pakolaisapu pitää tärkeänä, että aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista kehitetään ja laadukkaaseen alkukartoitukseen panostetaan.

PAKOLAISAVUN SUOSITUKSET

Jokaisen maahanmuuttajan oikeus alkukartoitukseen tulisi toteutua myös käytännössä.

Suomen tulisi ottaa käyttöön omakielinen ja valtakunnallisesti yhtenäinen yhteiskuntaorientaatio.

Suomen tulisi kohdistaa enemmän resursseja yksilön taitotasojen ja elämäntilanteen mukaiseen kielenopetukseen.

Suomen tulisi panostaa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen.

Suomen tulisi kehittää ulkomaalaistaustaisten opinto-ohjausta niin, että se tukee aidosti ohjattavan omia kiinnostuksen kohteita.

Suomen olisi otettava paremmin huomioon maahanmuuttajanaisten, etenkin lapsia kotona hoitavien äitien, kotoutumista ja työllistymistä hidastavat erityishaasteet.

Suomen tulisi tehdä nykyistä suurempia panostuksia hyviä väestösuhteita edistäviin hankkeisiin.

Suomen tulisi arvioida huolellisesti kotoutumishankkeiden kotoutumista edistävät ja segregoitumista vähentävät vaikutukset.

"Kotoutuminen
vaatii
pitkäjänteistä
työtä ja
alkuvaiheen
panostusta"

**YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n
mukaan pakenemaan joutuneita
ihmisiä on 68,5 miljoonaa – enemmän
kuin koskaan aiemmin.**

**Joka päivä lähes 45 000 ihmistä
pakenee kodistaan. Kyseessä on
pahin pakolaiskriisi sitten toisen
maailmansodan.**

Pako^{Suomen}aisapu

Elimäenkatu 15, 00510 Helsinki, Suomi

09 696 2640

toimisto@pakolaisapu.fi

www.pakolaisapu.fi

Seuraa meitä Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa: @pakolaisapu